

ЗАХОДИ ЗА МИР У ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ

ТАМПА (Флорида). — Джордж Гарисон, президент юнії залізничних канцелярських робітників та член виконного уряду Американської Федерації Праці, відбув довшу конференцію з С. П. Говардом, президентом типографічної юнії, в справі угоди між Федерацією Праці й Комітетом для Промислової Організації.

Конференція, кажуть, виказала можливість такої угоди й Гарисон має виробити нову формулу такої угоди.

Американській Федерації Праці поставлено цілу низку резолюцій за бойкот газет Вільяма Рендольфа Герста за його постійну ворожнечу до робітничих юній. Виконний уряд Федерації Праці заявився проти цих резолюцій, бо, мовляв, робітничі юнії повинні признати свободу преси, отже не повинні бойкотувати газети за те, що вона говорить проти робітничих організацій.

На конвенції поставлено теж резолюцію за створення Американської Партії Праці та за створення Американської Фармерсько-Робітничої Партії, однак внески відкинено.

ПОКІНЧЕННЯ ГАЗЕТНОГО СТРАЙКУ.

СІЕТЛ (Вашингтон). — Редакція Герстової газети „Сіетл Пост-Інтеліджерс" та президент сїетльського відділу юній газетних робітників подали рівночасно до публічного відома, що страйк цих робітників у цій газеті покінчено.

Представник юнії газетних робітників каже, що страйк покінчився їх побідною, бо газета визнала юнію. Газета має почати виходити 30-го листопада. Страйк почався був 13-го серпня.

Видавцем газети „Сіетл Пост-Інтеліджерс" став Джан Бетігер, співредактор вашингтонського бюра шікагівської газети „Трибюн" та зять президента Рузвельта.

ПРОБУЮТЬ ОРГАНІЗУВАТИ СТРАЙКОЛОМІВ.

ФОРД СІТІ (Па.). — Уже п'ятий тиждень тягнеться тут страйк 7,000 робітників підприємства „Пітсбург Плейт Глес Ко." за „закрити шпину" й підвищу заплата. Компанія вживає ріжних способів, щоб розбити зорганізованих робітників. Минулої неділі заходив до Народного Дому якийсь чоловік, що представляв себе заступником суперінтендента цієї юнії, та намовляв робітників підписатися, що підуть назад до роботи. Йому один робітник відповів, що рішення в цій справі належить до уряду юнії, що веде страйк. Розлючений заступник компанії пустив на робітника газу бомбу й серед заколоту втік. Робітники стараються потягнути його до відповідальности.

ПОКІНЧИЛИ СТРАЙК.

САВТ БЕНД (Індіана). — Страйк робітників фабрики підприємства „Бендикс Продактс Корпорейшен" покінчився по 8 днів, як підприємство згодилося признати робітничу юнію.

ГІДНО ВІДСВЯТКУВАЛИ.

ВАШИНГТОН. — За обчисленнями новинкарського бюра „Асошіейтед Прес", у ріжних випадках підчас „Свята Подяки" згинули в Злучених Державах 109 осіб.

З того числа 80 осіб згинули в автомобільних випадках, 10 у мисливських випадках, а 19 від воєнних, залізничних випадків і з інших причин.

ЧЕРЕЗ ПОЛЯКУ В ТЕАТРИ.

КОВЛДЕРІЛ (Па.). — У театрі „Риц" підчас представлення в День Подяки пішла фальшива чутка, що в театрі горить. У театрі скоїлася поляка: гості, переважно діти кинулися враз до виходу. Серед стиску 7 дітей стратовано так тяжко, що їх треба було відставити до шпиталю.

Слідство показало, що хтось крикнув „горить!", як один хлопчина розкрутив коло радіатора кліну безпеченства й випустив пару.

ВМИРАЮЧИЙ ЛІКАР ОПИСУЄ СВОЇ ПОЧУВАННЯ. РОЗДІЛИЛИ СІЯМСЬКИХ БРАТІВ.

НЮ ЙОРК. — Через те, що один з сіямських братів Годіна помер, лікарі мусіли чимскорше відрізати від нього ще живого брата.

Звичайно кажуть, що сіямські брати так зо собою зросли, що їх не можна від себе відділити, не вбивши їх при тому. Тимчасом посмертна секція померлого Годіна показала, що його тіло не мало ніяких життєвих органів зрослих з тілом брата так, щоб їх не можна було розділити. Лікарі мають надію, що їм удасться другого вдержати при життю.

Лючіо і Сімплічіо Годіни родилися на Філіппінах. Їх привезено до Америки й віддано до шкіл. Потім вони заробляли добре виступами в театрах. У 1929-тім році вони поженилися з сестрами Мото-сами: Натвідад і Вікторіна.

Всі тепер цікавляться тим, як осталий при життю Годіна буде заробляти на життя.

ВІДЗНАЧАЮТЬ СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ.

Жидівська запомогова організація „Бнай Брит" у Нью Йорку дала відзначення 6 американцям за те, що „боронили людських прав". Між іншими дано відзначення Джеремі Маловнові, бувшому судді найвишого суду Нью Йорку, за те, що як президент Американського Атлетичного Союзу він виступав проти висилки атлетичної делегації на олімпійські грици в Берліні, бо, мовляв, у Німеччині ширять національну й релігійну ненависть.

НАРЕНТІ ВЕРНУВСЯ З ВІЙНИ.

Іван Турський, селянин з Луцького повіту на Волині, ще в 1914 р. як 20-літній воєнний російської армії потрапив в австрійський полон. Турського відвезли до Герцеговини, де він як полонений перебув цілу війну на військових роботах. В 1919 р. він старався вернутися до дому, але, довідавшись, що на Волині революційний хаос, більшовизм, „постійна" зміна влади, він знайшов собі в Босні працю і рішив вернутися на Волинь, як буде зовсім спокійно. Але згодом довідався, що підчас війни частина його родини вимерла й він занехав плян вертатися до рідних сторін. Аж у літі цього року він утратив в Босні працю і рішив вернутися на Волинь. Прийшов пішки до Львова, тут відпочив і вирушив далі на Волинь.

НАВІТЬ ПСИ ВИГІНУЛИ.

Перед революцією існувала в Україні спеціальна раса псів під назвою „вівчарі". Ці пси визначалися виключними якостями, як сторожі житла, худоби і т. п. й фізичною силою. Один вівчар легко міг перемогти в двобою вовка. Як сповідає „Соц. Землед.", тепер та раса цілком згинула в Україні. Представників можна знайти дуже рідко. І ось советський уряд зорганізував спеціальну групу ветеринарів та зоотехніків і доручив їм „мобілізувати" тих псів, де вони ще залишилися, приміцувати їх у спеціальних питомниках і вживати заходів до відновлення цієї раси.

КАТАСТРОФА НА КОРАБЛІ.

На грецькій цистерновій кораблі „Петраркте Номікос" у порті Східам на грецькій набережжі скоїлася експлозія. За кілька хвилин корабель став нув у вогні. Трицять моряків, що знаходилися на кораблі, згинули або тяжко полеклися. З причини великої жару від пожежі рятувкові сторози мусіли віддалитися на 150 метрів від вогню, а навіть мусіли спрятати пальні матеріали на березі.

КАТ ВТОМИВСЯ ВІШАННЯМ ЗАСУДЖЕНИХ.

У югославській містечку Заечар мав бути виконаний смертний присуд на чотирьох грабійниках і двох убивників. Життя останніх продовжилось на один день, бо кат, повісивши чотирьох засуджених, почувся дуже втомлений і відпочив „решту роботи" на другий день.

ТАВРУЄ КАМПАНІЮ ПІДШЕНТІВ ПРОТИ СТРАЙКАРІВ.

На переслухання перед Краєвою Радою Робітничих Відносин у Нью Йорку свідки описували, як підприємці вживають кампанію підшентів для ломання робітничих страйків.

КРИВАВИЙ НАПАД У БЕРЕЖАНАХ.

На вул. Зашкевича в Бережанах серед публіки, що в неділю йшла та верталась із цвинтаря з приводу задушок, настав великий переполох на гук револьверових стрілів. Хто стріляв, не з'ятив, але від куль згинув в'язничий сторож, Францішок Грох. Він вертався з двома дітьми з кіна і коли знайшовся перед своїм домом, впали звяду три стріли, що положили його трупом. Покищо поліція не попала на слід напасників.

ШПИГУНСЬКА АКЦІЯ БОЛЬШЕВИКІВ У СКАНДИНАВЦІ.

Великий політичний процес у Гельсінках, столиці Фінляндії, відслонив куліси широко розгалуженої летунської шпигунської акції большевиків. Ще минулого року перелітали над Швецією, Норвегією і Фінляндією таємні літаки, які своєю появою викликували сенсаційні поголоски про налет цих літаків. Шойно тепер большевицький старшина маринарки Кірієв і фінляндський старшина Сельмійс здеконспірували цілі і директиви летунів та шпигунську діяльність Москві. Кірієв і Сельмійс призналися, що вони та інші большевицькі летуни влітали з Москви і Ленінграду та вишукували відомі місця, щоб можна було осісти у Швеції, Норвегії та Фінляндії, отже в околицях, які на основі договорів здемілітаризовано. Значні генеральних штабів зацікавлених держав зізнали, що шпигунська експедиція мусіла мати якусь опільну базу у північній Норвегії, або теж летуни стартували з якогось штучного летовища або... автоматично. Військові експедиції большевицьких шпигунів відбули сотні таких летів.

ЗЛОДІЯ НА ШПИЛЬЦІ.

Ст. Лясковська їхала з Варшави трамваем. Нараз почула, що хтось вложив руку до кишені її нагортки. Не знаючи, до кого належить неспрошена рука, бо в трамваї був натовп, Лясковська вдарила в кишеню шпилькою. Проколений у руку крикнув голосно з болю й зрадився, хто він. Поліцей арештував злодія. Це караний за крадіжки Іцик Мотиль. Варшавські казали: „Схопили Мотіля на шпильку!"

КОРІВНИ ЗНИКАЮТЬ.

В селі Полісюки, підгаєцького повіту, зорганізувала у права „Рідної Школи" в Котузові величаве свято в цілі моральної піддержки місцевої читальні „Прогреси". Впродовж цієї діяльності ця читальня зуміла викупити жидівську коршуму та позбутися з села жиди, що продавав селянам алькоголь, для заломорочення їхніх умів.

ВИЛКУВАВ ЧОЛОВІКА ЧЕРЕЗ РАДІО.

У майнерським таборі в заліві Еловнаф, 800 миль на північ від Едмонтону, захворів робітник, а що там нема лікаря, то управа компанії звернулася через радіо до Едмонтону по лікарську пораду. Один з едмонтонських лікарів передав спосіб лікування через радіо і кажує, що чоловік одужав.

Лікування через радіо річ нова. Послугуються тим способом головню на кораблях на морі.

МАСОВІ РЕВІЗИ ЗА АРХИТЕКТУРОМ МИСТЕЦТВА.

В околиці Аргос у полудневій Греції поліція перевела масові ревізи між селянами, які припадково знайшли гарну плоскорізьбу з часів Агамемнона. Різьба виконана з сучільного мармору і має вартість коло 75 мільонів драхм. Селяни пробували продати цей архитвір мистецтва в Афинах, але там довідалися, що на основі закону грецький уряд є виключним власником знайдених старовинних творів мистецтва. Тому, що ревізі не дали висліді, поліція перевела масові арештування.

ДОЩ РАЗ НА СІМ ЛІТ.

В середній Персії лежить містечвєт Пейта. Особливістю цього міста і його чудової околиці є те, що дощ паде там лиш раз на сім літ.

То певно страшна пустиня — подумає кожний.

Ні! Пейта є осередком управління спеціального роду довгокорінної бавовни, яка найрапше росте у висохнутих річних коритах. Насіння тої рослини має ту властивість, що кільчитьсь шойно по сімох дітах, коли пережить у сухому ґрунті. Крім цього в тій околиці росте чимало врогстин, що є достосовані до цього сухого клімату.

1,000,000 ЛЮДЕЙ БУДУЮТЬ НОВУ СИБІРСЬКУ ЗАЛІЗНИЦЮ.

Шойно тепер виявилось, що Совети дуже поспішно й у великій тайні будують новий транссибірський залізничний шлях, від Байкалу на Далекій Схід. Залізниця має виключно стратегічне значіння. При будові працює 1,000,000 советських засланців-невільників. Довжина залізної дороги вносить через сибірські праліси й недоступні місця.

Можна собі уявити скільки там згине вивезеного українського народу.

СМЕРТЬ З НЕЩАСНОЇ ЛЮБОВИ, ЧИ НАСЛІДОК ДЕФРАВДАЦІ?

Недавно отруївся в самокоді в Куликівці урядовець магистрату з Городка коло Львова, Р. Мілер, разом з коханкою, а рівночасно нареченою свого брата, Мілечкиною. Тепер виявляється, що Мілер адефравдував на шкоду магистрату в Городку великі гроші. Контроль повітового відділу ствердила, що в самому електричному відділі бракує понад 32,000 зл. Померлий Мілер був сином інспектора городецької міської поліції.

ПОГРОЖУЮТЬ І ТРЯСУТЬСЯ ЗІ СТРАХУ

МОСКВА. — Цими днями відбувся в Москві черговий конгрес Советів. На цьому конгресі предложено до затвердження проект нової советської конституції, яку автори називають „демократичною", хоч вона не передбачає створення на теренах Советів якоїсь іншої політичної партії крім большевицької. На цьому конгресі виголошено багато бомбастичних промов, у яких промовці погрожува-ли німцям, що не „дадуть України". Високі большевицькі проводирі старалися контролювати свій гнів проти Німеччини; зате дозволили меншим особам переїхатися по Гітлеру до сходу. До тих „менших" кореспондент „Нью Йорк Таймсу" зачисляє „премієра українського уряду", Любченка. Цей „український премієр" кричав: „Наша відповідь на пляні гітлерівців захопити Україну є стара українська приповідка: так як свиня не побачить неба, так Гітлер не побачить нашого городу з капустою. Український нарід є готовий обороняти Соціалістичну Републику силою зброї. Коли фашистівська армія посміє зблизитися до советського Союзу, то наша армія під командою Ворошилова завдасть їй такий удар, якого вона ще не знала передтим. Україна одноголосно заявляється за прийяття конституції". Обороняючи Совети за розстріли Зіновієва і Каменєва, Любченко сказав: „Розстріли були справедливі, бо ми є монолітна держава".

ПОМИЛУВАЛИ НІМЕЦЬКОГО ІНЖИНІРА.

МОСКВА. — Під гострою загрозою німецького амбасодора в Москві большевицькі власти замінили кару на німецького інжиніра Стіклінґа, якого засудили були недавно за саботаж, зі смертного присуду на 10 літ тюрми. Кажуть, що Франція порадила Советам це зробити.

АНДРЕ ЖІД ВІДРІКАЄТЬСЯ ВІД КОМУНІЗМУ.

ПАРИЖ. — Французький письменник Андре Жід, який донедавна був гарячим прихильником Советів, повернувшись звідти, став їх рішучим противником. Він написав гостру протикомуністичну книжку, з якої покищо поміщено тільки передне слово у „Фігаро". В ньому Жід говорить: „Коли я передтим помилявся, то краще буде, коли я чимскорше признаюся до помилок. Бо я відповідаю за тих, кого моя помилка затягнула в блуд. Тут не місце на самолюбство. Є річи, які для мене важніші ніж я сам, важніші від СССР. Ці річи, це людство, його доля і культура".

ПРИЧИНКИ ДО ПОЛЬСЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО „СПІВЖИТТЯ".

ЛВІВ. — В Станиславові відбувся 10 і 11 листопаду візд членів польської організації „Зажеве". На цьому візді поляки ухвалили низку резолюцій, які дуже добре малюють відношення поляків до українців, як також і ще раз виказують, чи можливе між поляками й українцями якусь мирне співжиття. Друга точка тих резолюцій говорить: „Хочемо жити у братній згоді, але тільки з тими „русинами", що стоять уповні й без застереження на ґрунті польської державности і дають докази цього співжиття". Але дальші точки кажуть: „Домагаємося, щоб польська земля (на українських територіях.—Ред.) з приватної і примусової парцеляції переходила виключно в польські руки". А далі: „Вважаємо, що конче треба продовжувати військову колонізацію у прикордонних околицях під опікою КОП-у".

УКРАЇНЦІ-ЛЕМКИ ПЕРЕД СУДОМ.

НОВИЙ САНЧ (Лемківщина). — В окружному суді в Новому Санчі відбулася 10 листопаду ц. р. судова розправа проти трьох молодих лемків зі Шванника біля Мушини, обвинувачених у перепродажуванню недозволених владою зборів під голім небом. Обвинувачені: Семен Барновецький, літ 39, дяк і крамар української кооперативи; Семен Дзюрбел, літ 25, столяр, і Михайло Романяк, літ 22, уродженець у Пасейку, в Америці. Всі три свідомі, письменні та діяльні українці. Влада потягнула їх до суду за те, що 7 червня ц. р. зорганізували на горі Яворина біля Криниць під голім небом збори, у яких взяв участь понад двісті лемківських хлопців і дівчат з ріжних сіл новосаїчівського і горлицького повіту. На цих зборах присутні співали українські пісні, між ними „Ще не вмерла Україна", й танцювали українські танці. Характер цих зборів був маніфестаційно український, бо всі учасники тих зборів є завзятими українцями і симпатиками українського руху. Всі свої симпатії хотіли вони виявити і назверх згаданими маніфестаційними зборами і захопити таким чином до дальшої праці в українському національному русі. Присуду покищо не видано, бо розправу відложено.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1899

English newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Registered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. "Свобода": ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА НАШУ, ВЛАСНУ СИЛУ

Листопадіві дні добігають до кінця. А з ними і Листопадіві Свята. А зі святами і ті святочні концерти, на яких слухали ми промов про героїські подвиги наших борців, про потребу витривалості і нового завзяття до ведення дальшої боротьби за наше визволення. Все те, як здогадуємося, було певно зведено до одного: будувати нашу будучність виключно на наших власних силах.

Та перейдім від теорії й слів до життя практичного. Маючи це на увазі, мусимо надіятися, що листопад принесе нам більшу матеріальну допомогу для Рідного Краю, на те, щоб там далі могла продовжуватися визвольна боротьба на всіх ділянках нашого народного життя. Але погляньмо теж і на наше життя в Америці, та розгляньмося в наших силах. Чи ми їх дійсно розбудовуємо, чи ми дійсно себе скріплюємо, чи дійсно ведемо в Америці нашу працю в такий спосіб, щоб тут якнайдовше могла жити ідея Листопадівих Днів?

Задалеко зайшли ми, якби так хотіли відповісти на всі ті питання й обхопити відповіддю ціле наше життя. Але думаємо, що не відійдемо від Листопадової Ідеї, коли звернемо нашому громадянству увагу, щоб в листопаді застановилося над тим нашим народним організаційним життям, якого виразом є та наша народна сила, що є скупчена в У. Н. Союзі. Це не є ніяка агітація, коли зводимо до купи тут на американській землі наш Перший Листопад з У. Н. Союзом. Бо чи У. Н. Союз не допомагав десятками літ і всіма силами здійсненню ідеї Листопадового Зриву? І чи для цієї самої ідеї не працює далі? Що більше, можна сказати з певною ширістю, що саме журба за ідеєю Листопадівих Днів заставляє нас вимагати від нашого громадянства обов'язкового скріплення У. Н. Союзу новим членством. Саме те, що ми хочемо, щоб Листопадіві Ідеї жили в Америці, коли не стане старої імміграції, змушують нас апелювати до розуму і серця нашої імміграції, щоб вона задля великої ідеї вдержувала народом збудовану силу і її скріпляла, бо це наша власна сила.

Не треба додавати, що цей наш апелювати повинен у першу чергу діткнути тих чесних громадян і громадян, що вже є в нашій організації. Цей апелювати повинні взяти собі до серця й відділові урядники. Бо чи це й у листопаді маємо далі виказувати ті численні суспензи, спричинені дуже часто крайньою байдужістю? Чиж навіть у тім величчю для нас Листопад не приєднаємо в десятках чи сотках відділів навіть одного нового члена для У. Н. Союзу, — для Ідеї? Якби так сталося, то наш Листопад був би святом порожніх слів. Тому ждемо на діла — в імені Першого Листопаду.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина "ВОЛИНІ".

Передрук забороняється. — Авторські права вастережені.

(64)

Зна бугая озвався дядько. Він, видно, також не спав і все слухав. — То, різун їх матері, й у нас страшно твориться. Каміняків матрос у шапці до церкви заходить. Від свічки цигарку прикурює і, що хоч, йому робити. Бо що ти йому тепер зробиш. Слобода вже така велика, що всяка неміч пурисом стала і не підступай. Хто йому тепер рівня. А онде дивиться, що з двором зробили. Правда, не люди самі почали то. Почали москалі, алеж на якого чорта все бити, нищити. Двір є двір. Понятно. Що народові землі їх, також понятно. Але, різун їх матері, нашо його той лемент робити. Пішли, розбили, розтрошили. Ет, плонуті хочеться і тільки.

— Спи вже, старий, — завважує з печі дядина. — Кума також за день намерзлася і хочуть задрімнути.

— Ох, Боже, Боже! — зітхає Настя. Вона нижиться і горнеться до теплового бугая. Володько мовчить. Його думка займається одночасно кількома справами. І хорий батько і прохання матери. Болюче і зрозуміле прохання. Але щож він винен. Віра тікає з душі. Немає сили втримати її.

Вірити — не знати, знати не вірити. Він же й не знає, і не вірить. Прикра пустельна середина. Він прагне знати все до безмежності, а діжде до кінця пізнання, далі знов буде вірити.

То знов в очах мигає освічена сая. Рояться людські постаті. Слів, музика. Он чоботи з темноти вилазять. Дивиться на них і ніяково стає.

Ніч уже давно панує. Шумить вітер. По бляшаній стрісі хати стукотить гіллям розлогий горіх. За вікном вибірює сусідський Боско свої невблагливі розмови з ворохобною нічю революції.

Цієї самої ночі пограбували монастир. Відчинили всі локі, вигнали з келій послушників. Все, що знайшли в локіях, вичистили. Кажуть, пня більшовики. Наджорився один з другим ханжі, самогону, зібравши бандою і хотіли на "проставлені" влізти. Семінаристи виперли. Так вони до манантіря. Сущенно, сливки, пошано — все, як є, під ноги. А після у приходського батюшки два тисяч золотом вимагали. Два години босого на снігу протримали і дарма. — І де вони в чортяки на-

ПОСОЛ І ВІЦЕМАРШАЛ В. МУДРИЙ У КОЛОМІЇ

(Оригінальний допис до "Свободи").

Що тепер властиво в Польщі діється? Що задумує уряд? Які реформи, які важні нові закони хоче він впровадити? Як готуються до евентуальної світової закрутки, котра може кожної хвили вибухнути?

З вістей, подаваних щоденниками, мало можна довідатися, а те, що доходить до вух загалу, не дуже отшальне.

І так знаємо лише, що полковник Коц стареється зліпити якусь нову, з ріжних партій зложеною партію, щось у роді давнього Бебе. І знаємо, що міністер рільництва хоче перевести парцеляцію деяких панських ґрунтів, на всходніх кресах" (чогось з винятком станіславівського воевідства), а позискані з цього парцелі продавати спровадженням із заходу польським колоністам.

А що має статися з "національними меншостями", котрі властиво є "більшостями" на своїй землі, — нічого не чути. Знаємо лише, що, в "терені", щєто надоліни, по повітах, переводиться консеквентно стара тактика "як хто хце".

І тому між нашим народом панує велике занепокоєння: що є? Деж та "нормалізація", котру нам перед півтора роками обіцяв міністер Косялковський, доки ще був на становищі прем'єра? Чому навіть "Лугам", що належать до державного зв'язку, "вихована фізичного", робиться перешкоди і напр. закупається дефіляди перед портретом Петлюри? А таких фактів є багато!

Досить того, що провідники УНДО, що власне заключили були торік з урядом договір у справі "нормалізації" відносин — уважали за відповідне станути перед народом і пояснити йому, чому торік так, а не інакше поступали, і що остаточно з того вишло. З тої причини відбулося в краю багато довірених зборів, на котрих промовляли унівські послі, обговорюючи всі ті бо-даль головні справи, котрих пояснення домагається наш

Таки збори відбулися власне в Коломиї. Скільки їх посол Завалукт, а головним референтом був посол і віцемаршал ольського союму, Василь Мудрий.

Збори відбулися вечором — отже селян було на них лише кілька, а зрештою було лише біля 100 осіб з т. зв. інтелігенції.

Проводив священик о. Гоянюк, його заступником був газда Винничук, а секретарем студент Зайшлий.

Пос. Мудрий заявив, що хце говорити про стан нашої політики і про причини цього стану. Ось короткий зміст його виводів:

Іде передовсім про вияснення цього, чому унівські послі пустилися на угодову політику, на політику так званої "нормалізації".

Отже передовсім була у нас ситуація така, що ми за кільканацять літ часу перевертоту — цілком не посувалися наперед, але ще і це тратили, що вже зискали перед 30-ма роками. Наші послі стояли на становищі безглядної опозиції і нарешті один з міністрів заявив, що польський уряд будє тепер порозуміватися з "руским" народом понад голови "руських політиків".

А на таке і тим подібне нижчі чинники адміністрації дужє раді і тому та промова стала правдивим "мементом" для нас. І замисць іти вперед — мусіли би ми ще більше відступати назад.

А не треба було забувати і на міжнародно ситуацію. Ось більшовики вступили до Ліги Націй і почали і там робити в інтересованих державах против українські настрої. — А у себе, в советській Україні, більшовики пляново нищити, просто фізично — бо вимордовують і досі українську націю. Та так звана "українізація" була лише великим "швидлем" і служила лише до того, щоби в українській мові — ширити лєнінські ідеї. Навіть Академія Наук у Києві перестала бути українською, бо до неї відкомендирано

москалів і жидів просто з політюра.

Більшевики винищили спершу так зв. "шумськім", а потім взялися і до дуже вірного ім Скрипника, котрий, пізнавши властиво суть большевицької русотянської політики, — сам собі смерть зробив.

Цілу низку визначних українських учених вислали більшовики на Соловки (як ось Ст. Рудницького, Мик. Чайковського, М. Лозинського і інших, полк. Букшованого за мордували, як зрештою і своїх прихильників, як ось молодих братів Крушельницьких. Якаж їх вина буда? Ніяка інша, як лиш та, що вони були свідомими українцями, хоча зарозом і комуністами.

І це власне українство, а ще більше походження з Галичини було причиною їх смерті.

Нарешті взялися більшовики навіть до такого Коцюбинського, що сам спроваджував колись їх війська на Київ, та на галичанина Порайка з Устя коло Снятина. Є це тип кар'єровничя, що хотів, за всяку ціну вибитись наверх. Він і зівстав в радянській Україні державним секретарем (міністром) судівництва і старєвся виступати все в наймоднішій ноші. Але як виступав на зборах справдішних бідаків-пролетарів — тоді на себе натягав найбільші драпки. Але тепер і на них прийшла черга. І ем закидують більшовики, що вони є прихильниками. Троцького, себто того, що завжди був найбільшим ворогом українства.

А коли і були у нас в Галичині якісь надії на радянську Україну — то вони супроти такого терору та супроти диктаторства, насланого з Москви Постишева — дочиста розвіялись. Ми побачили, що мусимо здобути сильнішу позицію в західно-українських землях у Польщі і тут, як давніше це за Австрії, класти підвалини нашої національної ідєбуди. Тут, в Польщі є наша кляпа безпеченства, і тому ми мусіли змінити нашу тактику. Нова конституція нічого нам не давала, а нова організація виборча ще менше. Чи як би ми були збойкотували нові вибори до союму, — то будиби ми що зискали на тім?

Ми би попросту позбавили були наш народ парламентарної репрезентації, і хто зна які люди позасідали би на наших місцях в сойма та іменем нашого народу давали заяви. Ми мали вже такий відстрашальний приклад на Волині.

А до того наша репрезентація арляментарна грає роллю звязкового з заграницею і репрезентує наш народ перед нею. Мусіло отже прийти до компромісу і в тій дорозі прийшло до вибору послів. Але коли ми, не вважаючи на значну олозицію в краю проти виборів, взяли у них участь і тим урядові зробили послугу, то маємо претенсію, щоби і уряд сповнив приречену "нормалізацію".

Але хоч ми не лише взагалі за бюджет, але навіть і за військовий бюджет голосували — то і від уряду ми можемо домагатися вивовнення свого обовязку і правдивої "нормалізації" в краю.

На жаль, новий міністер-президент, Складковський, обіймаючи урядування — не склав ніякої заяви в справі "нормалізації" і справа немовби висить. Ми маємо свою максимум програму — а нею є: політична автономія. Але ми маємо і так званий "Зофорт-програма", то є програму "покинь" або "в першім ряді", куди належить напр. заложення українського унівєрситету.

Покищо — уряд на рахунок "нормалізації" дав нам лишє торік рішничий лішеї в однім селі, — але на тім і стануло. Але всеж таки наступило бо-дай лагідніше трактування наших національних свят, академії і т. ін. Але тепер польська прєса підняла крик і проти

цього, тому і тепер в т. зв. "терені" бачимо знову виконувана практики "як хто хце".

Наш народ, поклавши стільжертв на жертвеннику вітчизни — мусить тепер передовсім числитися з фактичними обставинами. Не те, що я хочу, але те, що я можу мусить децидувати.

Коди наші мужі державні стояли лишє на негативнім становищі — то уряд говорив їм: ми не можемо потурати тим, що державу розсаджують.

Зрезигнувавши з негації — ми маємо право використовувати легальний шлях. А до того не забуваймо і на це, що Європа тепер органіується чимраз виразніше на два супротивні табори. І ми мусимо рішитися, до котрого нам пристати. Коли станемо засадничо в противенстві до Польщі, то мусимо сподіватися його, що колиб прийшло до катаклізму — то наша інтелігентна верхівка зістане негайно зліквідована.

Ми старалися узискати амнєстію для політичних вєзнів, але обіцяно нам, що лишє індивідуально будє можливим узгляднювання дотичних просьб.

На шкільнім полі — вже обіцяно перенести 100 наших учителів назад до рідного краю.

Бєсідник обговорив потім справу "Дністра" і те, що велика небезпека, яка грозила нашим молочарням — зістала усунєна.

Навіть на полі дипломатичної служби осягнено дещо, а го, що до ольського консуляту в Нью Йорку приділено магістра Олєсницького, а до

Харбіна магістра Ст. Левичько.

Не великими успіхами може почитанитися наша парламентарна репрезентація — але у всякому разі — робила, що могла.

По-тім рефераті п. Мудрого, який ми подали для інформації нашого загалу обширно і вірно, зачалася дискусія.

Перший промовив (яко безпартійний) д-р К. Триловський. Він признав, що ті, що зістали послами, за малими виніками, роблять свою службу добре, але повинні натиснути на усунєння тих надужит, що діють в "терені". І так на Гуцульщині дорогою факту, не декрету заведено вимковий стан.

В Коломиї недопущено цього літа до Свята Гуцульщини, а як тепер в осєні хотіла філія "Просвіти" влаштувати Святе Просвіти — то їй сказано, що це є "обєємним заказу свєнта Гуцульщини". В Жабю не позволено грати навіть "Голгооти" і не допушено взагалі на Гуцульщину концертів хору Котка.

Треба би дивитись дужє у важно на те, що роблять новє в "терені", бо це дужє часто суперечє з поняттям "нормалізації".

Пос. Мудрий відповів, що в справі Свята Гуцульщини вияснив вєвода в цей спосіб, що заказано влаштування цього свєта власне в інтерєсі (?), людности, бо могли на неї закрастися комуністи і чаробити біді. (А деж поліція? — Ів. Гуцуляк).

Дальше запити і дискусії не виявили задоволення. Збори закінчено у не дужє то добрім настрою.

Іван Гуцуляк.

ПРО ЕСПАНІЮ Й ЕСПАНЦІВ

Мова й культура. — Село й місто. — Звичаї й обичаї.

85 мільонів людей говорять по еспанськи.

Коли говоримо про Еспанію чи еспанців, робимо помилку, коли думаємо, що офіційною мовою еспанців є еспанська мова. Тимчасом еспанської мови нема; офіційною мовою Еспанії є кастильська мова. Початки тієї мови сягають XV століття. Після політичної злуки Еспанії в 1469 р. та після оконечного прогнання маврів у 1492 році кастильську мову признали офіційною мовою. Мова ця поширилася скоро поза географічні границі Еспанії. Тому, що відкриття та колонізація Америки це було діло кастильців, їх мовою говорили в Америці, а пізніше й на Філіппінах. Тепер попри кастильську мову, як офіційну, вживають на півночі баскійської мови, у прикордонній смузі проти Португалію галісійської (попри 2 мільони), на сході каталонської мови (околиці Каталонії, Валенсії та на Балеарах (4.5 мільона) і ще інших діалектів. Зате в Мексику, Сєредній Америці та всій Південній Америці (за винятком Бразилії) говорять майже виключно кастильською мовою. Так то тією мовою говорять коло 85 мільонів людей.

Як повстала культура Еспанії.

У ніякій іншій з європейських країн при повстанні культури, стільки рас і народів не оставили трєвалих слідів своєї творчости, скільки в Еспанії. Були там кельти, фєнікійці, греки, картагінці, візантійці, маври й араби. Слїди культури тих народів подибуємо ще сьогодні у мові, звичаях і памятках мистецтва в Еспанії. Кілька днів перед вибухом громадянської війни знайшли в містечку Ельче (що лежить недалеко бережжя Серєдземного моря) різьбу, що є клясичним приміром, як то іберійський різьбар учився того мистецтва від народів, що посєлювалися на іберійському півострові. Лицє різьби клясично-лагідне — це

грецький вплив; нашійник — фєнікійських звїрць, прикраси вух і голови — іберійські. Фєнікійці, греки та картагінці основували еспанські пристані й торговельні міста, римляни будували дороги, мости, водопроводи. До сьогодні в Сєговії є велетенські останки славних римських водородів.

Село та місто в Еспанії.

Майже в усіх європейських країнах розвиток міст своїми початками сягає середньовічних часів, і то пізніших середньовічних часів. Бо відтоді міста починають жити виключно окремим життям, інакшим ніж село, а приймають характер, що в основах задержався до наших часів.

Інакше є в Еспанії. Еспанські міста сягають своєю окремишою формою найдавніших часів. Вистанє подати кілька прикладів. Картагінці осєнували картагінці, Тарагону, Сєвілю, Кордову римляни, Кадикс фєнікійці.

Еспанія цікава ще й тим, що впродовж століть ніколи сєлянське населєння масово не перєносилось до міст. Тому то є дужє багато сєлянських родин, які сидять на своїх господарствах від непамятних часів.

Дуєна й кавалєро.

Дуєна — це жінка, що товаришить молодим дівчатам в Еспанії на проходах, прогулянках і забавах. Вона "янглорхоронитель" пристойної поведінки достарочаючих дівчат. Часто у прилюдних місцях можна бачити старшу жінку, що товаришить еспанським красуням. Гарні личка, все всміхнені й веселі, з віяльцем у руці старануться якнайменше звертати увагу на своїх "янглорхоронителів", які в більшости виконують уже сьогодні свою службу лишє для традиції. Кавалєро — цього слова вживають розмірно від недавна на означєння досародого юнака, який залищється до дівчини. Зпочатку назвою "кавалєро" називали найнижчу верству еспанської шляхти.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

УКРАЇНЦІ ДАЛЕКОГО СХОДУ ПРОТИ ЧЕРВОНОЇ МОСКВИ.

Протикомуністичний виступ Української Національної Колонії.

Дня 27 жовтня 1936 року ввечері відбувся в Українському Національному Домі в Харбіні організований виступ Української Національної Колонії проти розкладової роботи червоної Москви.

Після дискусії прийнято низку постанов:

Українська Національна Колонія в Манджу-Діго на своїх протикомуністичних зборах 27 жовтня 1936 року в зв'язку з положенням на Східних Українських Землях під окупацією червоної Москви та в зв'язку з її розкладовою комуністичною роботою на Західних Українських Землях поза межами ССРСР і в інших краях, як в Іспанії, Франції і т. д., стверджує і рішуче підкреслює отже:

Українська Національна Колонія в Манджу-Діго і всі українці Далекého Сходу, визнаючи український національний ідеал.—Самостійну Соборну Українську Державу, рішуче й твердо боряться й боротимуться всіма засобами проти всякої форми поневолення української нації.

Червона Москва, окупувавши збройно більшу частину українських земель враз із Зеленою Україною (Зеленим Клином), змагає до цілковитого знищення української нації організованим голодом, масовими розстрілами, засланням, тощо.

З посиленням українського націоналістичного революційного руху на всіх українських землях поза межами ССРСР та ної Москви і на українських землях поза межами СРСР та серед української еміграції, як теж у зв'язку з міжнародно-політичним положенням, червона Москва знову посилала свій наступ на український наріл.

Між постановами внутрішнього характеру протикомуністичні збори українців Далекého Сходу висказали щирю й гарячу подяку владі Манджу-Діго за її прихильність до українців і української справи та за можливість праці для української нації.

Окремо проголошено таку точку:

Українська Національна Колонія іде палкий привіт всім українцям, а передовсім українській поліції на всіх українських землях і поза ними за їх активну й рішучу боротьбу проти комунізму.

Безперервно лунали кличі: Смерть комунізму!

Хай живе перемога націоналізму!

Слава Самостійній Соборній Україні!

Протикомуністичні збори закінчено співом „Не порай“ (гимн СУМ). Протикомуністичний виступ Української Національної Колонії був великим здвигом українців Далекého Сходу.

Хабрін.

УВАГА! АЛЛЕНТАВН, ПА., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ПАРОХІИ та при співучасті відділів існуючих при парохії: ОДВУ ч. 23; Червоного Хреста; Союзу Українок ч. 40; Братства св. Мих ч. 147 У.Н.С.; Сестр. Преч. Діви ч. 151 У.Н.С.; Братства св. Миколая ч. 17 Провидіння; Церковне Сестр. Найсвятішого Серця Ісуса; Клубу Укр. Амер. Горожан; Тов. Укр. Танцюристів В. Авраменка; Тов. Співацько-Драм. ім. Лисенка та парохіальної школи

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER) 1936 Р.

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ САЛІ, 803 NORTH FRONT STREET, ALLENTOWN, PA.

Тогож дня після богослуження всеч. о. Д. Сенета відправит Панахиду і виголосить проповідь над прибраною могилою, яку оточують відділи Червоного Хреста і Січових Стрільців. Вечором, в годині 7-мії, почнеться СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ хором ім. Лисенка, переплітаний деклямаціями. Реферат виголосить п. Дм. Галичин. По рефераті буде представлення „КИЇВ НАШ“.

У цьому представленні прийвни будуть бачити і чути це правдиве зображення українських військових змагань в боротьбі за долю і волю України.

Режисер і діржігент Іван Заворський. Приходить, браття і сестри, пригляньте цей гарний штурт, в якій аматори виступають у стрілецьких строках. Приходить та звелічайте своєю прихильністю пам'яті наших героїв, які за нас віддали життя своє. Приходить і допоможіть тим, які караються в польських тюрмах та й тим, які коротають свій вік у шпиталях.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ ІМ. Д. ВІТОВСЬКОГО В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

СПІЛЬНУ ВЕЧЕРЮ

В НЕДІЛЮ, 29. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER) 1936 Р.

В СІЧОВІЙ САЛІ, 229 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.

Початок точно в годині 8-тій ввечір. — Вступ 75 цнт. Чистий дохід признаний для інвалідів.

Підчас гостини будуть промовляти бесідники, рівнож буде мале представлення, яке дасть Січова мо-лодь

До численної участі запрошує Управа Січи.

РОШІ ДО КРАЮ. ПЕРЕСИЛАЄМО В ДОЛЛАРАХ І ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА, СКОРО І ДЕШЕВО. Продаємо шифарти на всі лінії до краю і з краю до Америки. Полагоджуємо всі краєві справи дешево і після прав краєвих. Продаємо і вимінюємо домів і фарми і полагоджуємо всі тутешні справи реалістично. В кожній справі просимо кожного Українця в Америці улавити в повніших справах до свого українського бюра котрого властивелем від 20 літ є Антін Пашук. Адреса така: ANTHONY D. PASHUK 322 N. 8th Street Philadelphia, Pa.

НЮАРК, Н. ДЖ.

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЮ ІНТЕРЕСУЮЧИХ, ЩО Я ПЕРЕНІС СВОЄ

ДЕНТИСТСЬКЕ ЗАВЕДЕННЯ ДО НОВОГО ОФІСУ.

З побажанням Dr. V. V. MATZ, Dentist 992 SPRINGFIELD AVE., IRVINGTON, N. J. At Irvington Center.

ШИФАРТИ

на найбільшій та найкращій кораблі на всі прогульки і то до всіх країв. Боготворимо всі документи, потрібні до покороди — пас-порти, Візи, перміти, афідевіти, вистіпи і тому наші пасажирні ве-зельця, озброїти в дорогу!

ДОЛЛАРИ ПОСЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇВ ПОСПИШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і вивачуємо на останній почті під повною гарантією ПОМАГАЄМО негалеґально легалізуватися відповідно до нових законів. ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до теле-решніх обов'язуючих законів в краю. Контракти, повноважства, акти дикровани, доводні скрити і всі інші документи. Продаємо ДОМИ та різні бізнеси по дуже приступних цінах. Голосіть у всіх справах до нашого НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА во совісні поради та ретельну обслуґу.

S. KOWBASNIUK 277 E. 10th STREET, (Між 1-ю і 1-ю А), NEW YORK, N. Y.

— Перепрощую, чи міг би я бачитися з паном Вітриком? Він працює в вашому офісі у бухгал-терійному відділі. Я його вуйко.

— То ви спізналися. Пан Вітрик просив, щоб я його звільнив на сьогодні, бо мусить піти на ваш похорон.

— Вчора був я у лікаря і він сказав мені, що лише спорт може мені помогти.

— І ви вже зачали вправляти?

— Ні, я ще не знаю, який спорт вибрати би! — То збирайте почтєві марки.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О. Лестопадове Свято.

В неділю, 8-го листопаду 6. р., українська православна громада в Клівленді шанува-ла пам'яті поляглих героїв у бою за волю України панахи-дою. Члени Чорноморської Січи впорядкували в церкві гарну могилу з дубовим хрестом. На могилі лежав кріс, козацька шапка і шабля. З хреста звисала чорна шарфа з зодотим написом: поляглим борцям за волю України. Почетну сторожу при могилі держали молоді січовики в одно-строях, з кісами в руках.

По співаній Службі Божій відправив о. Запаринюк пана-хиду за упалих стрільців за волю України. Перед панахи-дою виголосив відповідну до хвилі зворушливу проповідь, у якій вказав на велич тої посвяти і незрівняної жертви, що її принесли в бою за во-лю полягли герої. Вони пере-ляли в наші серця свою лю-бов, своє завзяття й кажуть нам іти тим шляхом, яким во-ни самі йшли, щоб докінчили: розпочате ними діло. Пропо-відник сказав, що таких могил на українських землях багато. У них спить воля. Коли укра-їнський наріл зірветься до ве-ликого чину, то з тих могил виростуть борці за наш націо-нальний ідеал.

О. Запаринюк просив вірних не забути за українських інва-лідів. Вслід за тим у церкві пе-реведено збірку на інвалідів, що принесла \$32.55.

Михайло Шмігельський.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Свято Української Держав-ности.

Заходом товариств і се-стрицтва, що гуртуються при католицькій церкві в Міннеа-поліс, наша громада відсвят-кувала свято української дер-жавности. В неділю, дня 1-го листопаду, о. В. Білінський відправив панахиду за поляг-лих у бою борців і завизвав присутніх зложити жертву на тих, що лишилися при жит-ті, але окалічили навкі. Збір-ка в церкві принесла \$14.71.

Вечором, у год. 7.30, відбув-ся святочний концерт. Вступ-не слово виголосив о. В. Бі-лінський. Він представив, як наша молодь гартується у ста-рому краю до дальшої бороть-би за нашу незалежність. Ди-тячий хор відспівав американ-ський і український гимн, а також кілька інших пісень. Хо-ром проводив дяковчитель п. Кісіль. Святочний реферат ви-голосив М. Канюк, котрий пригадав привиним про ті обо-в'язки, які накладає на нас свя-то Першого Листопаду. О. Бі-лінський прочитав листа, що був наслід зі старого краю, а потім переведено збірку на інвалідів. По збірці була дальша концертна програма, в якій виступав мішаний хор і деклямації. На закінчення промовляв грім. Шабатура. Він сказав, що таксамо як у старому краю молодь заправ-ляється до твердої боротьби, таксамо тут нам потрібно ви-ховувати молодь у пошані до рідного, щоб вона також до-кладала своєю частинку до ви-зволєння Рідного Краю. Збірка на галі принесла \$33.65. З від-знак прийшло \$6.80. Розходу було \$14.40. Осталось \$38.76, які то гроші пересладо через Обєднання на інвалідів.

Жертвували отсі особи: по \$1.50: О. Шабатура, П. Вонс, І. Процай, П. Греськів; по \$1.25: М. Канюк, Р. Бачин-ський, Ф. Пікула, О. Козак; по \$1: М. Вонс, М. Хас, І. Готра, І. Козак, І. Сохорович, Н. Дмит-рук, І. Туркон, П. Чучман, З. Сопотюк, П. Федорців, І. Кіт, І. Оліпник, О. Семирозум, о. В. Білінський, Н. Гусак, П.

Програма цілого торжества була коротка й не нудна, а при-сутніх цим разом було поверх три сотки. Чистий дохід, який проголоситься пізніше призна-чений на визвольну акцію. Гість.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

Односельчани з села Бодна-рова, повіт Станіславів, Гали-чина. — Якщо є в Америці ко-митет односельчан для допомо-ги будови Народнього Дому в Боднарові, просимо зголосити-ся до адміністрації „Свобо-ди“. Якщо нема, то хай зголо-ситься хтось із громадян, що зацікавлений цією справою рід-ного села.

В НЕДІЛЮ, 6-ГО ГРУДНЯ 1936 Р. ТОЧНО В 8-МІЙ ГОД. ВВЕЧІР. УКРАЇНСЬКИЙ АРТИСТИЧНИЙ ТЕАТР під дирекцією ДМИТРА ЧУТРА виставить О П Е Р У П, Чайковського, в 3-ох актах. В ОПЕРІ виступають нові найліпші оперові співаки. Великий хор, балет, козани. Гетьман Мазепа на білім коні. — Приходить всі та приводить з собою молодь, щоб за-ховала в пам'яті стремління великого гетьмана України. БІЛЕТИ від 75 ц. до \$3.50 до набуття в Офісі Театру, 793 Broadway; Наш Базар, 151 Avenue A, та Товаристві Дністер і в Українським Народнім Домі, 217-219 East 6th St., New York, N. Y.

Процьків; по 75 ц.: І Панчи-шин, Бойко, Вонс; по 50 ц.: Шабатура, Романюк, Кучин-ська, Харчишин, Угринчук, Степанчак, Горошук, Греськів, Павчак, К. Кіт, А. Касян, Л. Харчишин, С. Романюк, Н. Кіт, П. Угринчук, В. Рецько, І. Пав-чак, Д. Вовк, Н. Мандзен, М. Ковалів, І. Шмігановський, Н. Кісіль, І. Шипорт, Юлія Мон-дзен, П. Лобаш, М. Садов-ський; по 25 ц.: Лозовська, Дзівак, Сокіл, Пікула, Стефа-нія Харчишин, С. Друк, Н. Гу-нчак, П. Гавриш, Анна Кіт, В. Панчишин.

П. Греськів.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Два свята.

В неділю, 22. листопаду 6. р., відбулося в нас при укр. прав. громаді два торжества: Листопадове Свято й офіцій-не відкриття відділу 71 МУН. Листопадове Свято розпоча-лося анахидою за поляглих жовнів і борців України, зі співом, шкільних дітей і про-повіддю о. С. Мусійчука. На панахиді було звиш 150 моло-ді і стільки старших. По тім на салі відбувся концерт з про-грамою Листопадового Свя-та, яку дав хор МУН, числом 37 членів, і квінтет молодого сестрицтва. Пісні були дїбра-ні відповідно до свята. Вступ-не слово сказав преїдїдник МУН, п. Іван Паробій. Промо-ву українською мовою виголо-сив о. Мусійчук, який управ-ляв хором, а по англійськи ви-голосила влучну й обдуману промову редакторка амери-канської секції „Націоналіста“, панна Павлина Мигаль з Нью Йорку. Вона промовила до мо-лодіжширо й зрозуміло, пе-редаючи їй боротьбу україн-ської молоді в дні славного Листопаду 1918 р. як і ту, яку вона тепер веде. Її винагоро-джено оплесками подяки, за те, що приїхала до нас загрі-ти молодь до праці і боротьби за долю і волю України.

На відкриття МУН аматори МУН відіграли штуку в трьох коротких актах „І чужого на-учайтесь й свого не шурай-тесь“ (о. С. М.). зі співаним, а на останку виступили го-сті з Філядельфії, Па., а це сестри Шиманські, так зв. „Шай сїстєре“ і відспівали ве-занку українських пісень. Це перший раз вони виступали в Пасейку й численна публіка прийняла їх з великою радістю, яку виказала гучними оплеска-ми. На пїні пригравала панна Іриса Мусійчук.

Програма цілого торжества була коротка й не нудна, а при-сутніх цим разом було поверх три сотки. Чистий дохід, який проголоситься пізніше призна-чений на визвольну акцію. Гість.

Програма цілого торжества була коротка й не нудна, а при-сутніх цим разом було поверх три сотки. Чистий дохід, який проголоситься пізніше призна-чений на визвольну акцію. Гість.

Програма цілого торжества була коротка й не нудна, а при-сутніх цим разом було поверх три сотки. Чистий дохід, який проголоситься пізніше призна-чений на визвольну акцію. Гість.

Олена Босингер драматичний сопран, виступить в опері „МАЗЕПА“ в Нью Йорку, в Карнері Гол, дня 6. грудня 1936 р.

ДВА РОКИ! ДВА РОКИ!

З НАГОДИ ІСНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ ПІД НАЗВОЮ Square Deal Provision & Groceries, Inc. 94 FIRST AVE., (Bet. 5—6 St.) NEW YORK CITY. КООПЕРАТИВА ДАЄ ШАНОВНИМ ГРОМАДПНАМ СПЕЦІЯЛЬНІ ЦІНИ ДО 1-ГО ГРУДНЯ 1936 Р. ТОМУ КОРИСТАЙТЕ З ЦЬОЇ НАГОДИ!

Ковбаса Свіжа 24 цнт. фунт. Шинки свіжі 21 цнт. фунт. Лойн оф Порк (в цілім кавалку) 20 цнт. фунт. Вудженка з реберками 21 цнт. фунт. Вуджений Тендерлойн 30 цнт. фунт. Сальцесони Власного виробу 25 цнт. фунт. Шинки вуджені 25 цнт. фунт. Вепрові Ніжки 4 цнт. фунт. СВІЖІ СОСІЧКИ - 24 ЦНТ. ФУНТ. КВАШЕНА КАПУСТА - 5 ЦНТ. ФУНТ. Зогляду на це, що за нашими товарами є чимраз більший попит, Кооператива рішила вислати ще один новий трок до кращї обслуґи наших склепарів. Всякі вироби, що продає і берує продавати Укра-їнська Кооператива, є свіжі й першої якості.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода“.

ДОВЕРШЕНО! — НАДЗВИЧАЙНИЙ ОСЯГ УКРАЇНСЬКОЇ ШТУКИ! — ДОВЕРШЕНО!

СВЯТОЧНІ ВИСТАВИ Першої Української Звукової Фільми „НАТАЛКА ПОЛТАВКА“

В ЧЕСТЬ ІВАНА КОТЛЯРЕВСЬКОГО ВІДБУДУТЬСЯ В НЬЮ ЙОРКУ

В ТЕАТРИ „VENEZIA“ 7TH AVENUE (Between 58 & 59 Sts.)
В ПЯТНИЦЮ (CHRISTMAS), 25. ГРУДНЯ 1936,
В ГОДИНІ 8-МІЙ ВЕЧОРОМ.
В СУБОТУ, 26-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1936,

ОДНА ВИСТАВА В ГОДИНІ 2:30 ПОПОЛУДНІ,
ДРУГА В ГОДИНІ 8-МІЙ ВЕЧОРОМ.

ТИКЕТИ ПО 75 Ц., \$1.00 І \$1.50 ВЖЕ ПРОДАЮТЬСЯ
SURMA BOOK & MUSIC STORE, 103 Ave. A, New York.
BOYCHUK M., 228 Ave. B, New York.
P. MASHEYOWSKY, 108-a Manhattan Ave., Jersey City, N. J.
AVRAMENKO FILM PRODUCTION, 747 Broadway, New York.
S. KOWBASNIUK, 277 E. 10th Street, New York, N. Y.

ОКРЕМИЙ ВИСТУП ДЛЯ ДІТЕЙ ВІДБУДЕТЬСЯ
В СУБОТУ, 26-го ГРУДНЯ 1936 РОКУ
В ГОДИНІ 11:30 ПЕРЕДПОЛУДНЕМ.
ПО ЗНИЖЕННІ ЦІНИ.

Дальші СВЯТОЧНІ ВИСТАВИ відбудуться в Філадельфії, Честер, Скрантон, Алентаві, Бінгемтон, Сиракузі, Рочестер, Бофало, Пітсбург, Клівленд, Дітройт, Шікаго, Нью Гейвен, Гартфорд, Трой, Вунсакет, Бостон.
Решта околиць будуть проголошені в наступних оголошеннях. ВИСТАВИ В КАНАДІ БУДУТЬ ОГОЛОШЕНІ В КАНАДІЙСЬКИХ ЧАСОПИСАХ.
AVRAMENKO FILM PRODUCTIONS, Inc.

RADIO.

ПІТСБУРГ, ПА.
В неділю, 29-го, в год. 3:45, полудні буде передана українська пісня зі стації K.D.K.A., в Пітсбурзі, на Short-Wave W. S. X. K. Хор ім. М. О. Гайворонського під управою Д. П. Желехівського. (Огол.)

В суботу, дня 28-го листопада, в годині 4-тій до півночі, зі стації WBNK 1350 кс. буде надана спеціальна програма нашої співачки Стефанії Королішин-Цимбаліст, з Дітройта.

- 1) Та не люблю я. На вулиці невесело. — Заремби.
- 2) О півночі — Лопатинського.
- 3) Плавай, плавай лебедоньку — Лисенка.
- 4) Ой, ти дівчино: — Народня пісня.
- 5) Ой в полю садок — Ніжанковського.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 24-го листопада помер у 43-тій році життєв ІВАН ПОПИК, член тов. ім. Ів. Франка, від. 306 У. Н. Союзу в Розел, Н. Дж.
Покійний родився в селі Ценів, повіт Березани. Покинув жінку і пятеро дітей.
Похорон відбудеться в суботу рано, в годині 9-тій, з дому жалоби 713 Bergen Ave., Linden, N. J. Жінка покійного і товариство просять родину і членів прийти на похорон. В. П. П.

БОЛІ НІГ.

Рани на ногах, опухлі, болячі, набрякли жили, болячі ноги, флебіти (запалення жил), напухлі або обдічні каліни, запалення і речовинні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.
Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділок і четверг, від 2 до 8.
L. A. VENLA
320 W. 86 St., New York City, Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

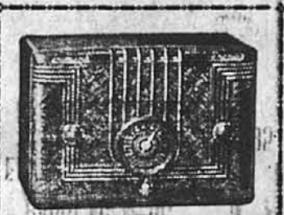
Математичка.
— То вашим сусідам народилися близнюки, а чи то хлопчики, чи дівчатка?
— Здається мені, що одна дитина хлопчик, а одна дівчинка, одначе може бути й навпаки!

ПОДОРІЖ ДО СТАРОГО КРАЮ
Новими, досвідченими, модерними моторованими:
ПІЛСУДСКІ І БАТОРИ
Найближчі відділи в Нью Йорку 13. грудня і 17. січня.
Лише туристична і третя класа.
Голосіться до місцевих агентів або до:
GVYNIA-AMERICA LINE,
32 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.

РЕВМАТИЗМ ЗДЕРЖАННЯ УПРОДОВЖ 48 ГОДИН.
Новий лік шворського лікаря приносить швидке вилічення. Прогнані ревматичну докучливість, до спини, з суглобів і з м'язів.
БОЛІ ПРОМИНАЮТЬ ЗВИЧАЙНО ПЕРШОГО ДНЯ.

Отруті у вашій крові спричинюють ревматичні болі, зааревлість та напухлість і не дають вам свободно рухатися без докучливих болей. Щоби покешити свої страждання, ви можете укріпити свою кров від отруті Ця докторова нова медицина робить це швидко. Не має в собі дурману — безпечна для молодих і старих; не чинить небезпечки серцю. Називається цей лік BARUVACOL і ви можете спробувати його на отсій ретельній пропозиції: Виніть ове оголошення і зашліть його поштою враз з вашим називом і адресою до: Atkins Laboratory, 44 East 63rd Street, New York City. (Можете теж прийти особисто). Грошей не посилайте. Заплатіть поштареві \$1.85 і кілька центів за доручення (C.O.D.), коли він принесе вам Барувакол. Уживайте його дві доби (48 годин). Як це почує пошкі, то незужитий лік звернеть, а ви вам відішлете поштом \$1.85. Пошто терміни ще один день? Години: 10 до 4.

ЧОЛОВІЧІ І ЖІНОЧІ НЕДОМАГАННЯ
ЛІКУЮ МОДЕРНИМИ МЕТОДАМИ. ВДОЛЯЮЧИ Я ШВИДКІ ВИСЛІДИ.

Порядитесь з-ра Зінса в лікуванні крові, шкряп і нервових нестуг, катару і хронічних боляків, нервів і загального ослаблення, млякості кишкових нестуг, септородів і інших відходових забурень, що справляють біль та недодільність, лямбага, ситяки, неспрагій, запалення нервів (норайтис) і хронічних ревматичних стани, носогорла, легенів, відходових нестуг, печіткових забурень і інших чоловічих і жіночих нестуг, а коли маєте якісьнебудь недомогання, що їх не розумієте, порадитесь довірочно мене: я вам усе вислішу.
Мої ціни умірковані.
Екзамінаціяї крові, лабораторні досліді, промітні X (екс), сироватка і виприскувальні щеплення.

DR. L. ZINS
Повірк 25-літня практика.
110 East 16 St. N. Y.
(між 4-тою Еленою й Ірвінг Плейс)
ГОДИНИ: від 9 рано до 7 вечір. В неділі від 9 рано до 3 пополудні.
ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

НЕПРИЯТЕЛЬ РЕВМАТИЗМУ.
Біль в руках, ногах, крижах, анкіло в ногах, а поза вікромі да би мурвали азіати. Ті легкі устанують по ужиттю "SORMA". Слотік вартує \$4.00. Надійність висліаєте разом з заковлетям на адресу:
СН. LOZINSKI, Dept. 5,
2325 N. Mulligan Ave., Chicago, Ill.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2565
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, E. 155 St., BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2562

СВІЙ ДО СВОГО!
Одинокий український погребник в околиці Перт Амбой і Куртсетт, Н. Дж.
SAMUEL P. KANAI,
133 STATE ST., cor. WASHINGTON PERTH AMBOY, N. J. Телефон: P. A. 4-4646.
Чемні обслуга. — Умірковані ціни.

В заведенні для божевільних. Директор заведення (до пацієнта): Так, любий приятелю, завтра вже може вернуться до дому, до вашої жінки. Пацієнт: То ви, пане директоре, усе ще маєте мене за божевільного?

НОВІТНЯ НАУКА УЛІПШУЄ ПОПУЛЯРНИЙ ТОНІК

Якщо ваші органи є слабі і ви почуваете себе старим, спробуйте новий ВІТА-ТОНІК — цей чудовий засіб, тепер названо українською добре зрозумілою ВІТА-МІНІМІ А і В. Цей правдивий тонік скріплює ріжні органи людської системи, поліпшує апетит, побуждає чинність травничої системи і процес асимиляції. Додає нову силу мускулярній і нервовій системі, збільшує відпорність. Багато людей зазначають, що ВІТА-ТОНІК помагає там, де інші ліки завели. Збудить вашу систему до нового життя, беручи посиленій ВІТА-ТОНІК, який продаєть з гарантією всі аптекарі. Як не будете здоловлені, відстанете свої гроші назад.
На застереження беріть ВІТА-СОЛ — дельційний прохиснувач, 25 ц. і 50 ц.

— Чому так спішиш?
— Іду по лікаря, бо мій чоловік хорий, та передтим хочу ще поступити до моєї крамничні.
— Уяви собі, що вчора в кіні погасло світло на три чверти години!
— І щож, повстала паніка?
— Так, але аж тоді, як світло зявилося.

ЗАВЖДИ
Найкраща услуга вимагає в кожній дрібниці особистої уваги. Таким чином ніякої подробиці не переочиться і не занедбається.
Ще від 1900 року гаслом цієї фірми є: дати кожній родині особисту увагу й заінтересування — завжди.
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
17 Murray St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: 4-5989 Phone: 3-0540

— Вчора, як я купався у морі, мало не втонув. Колиб не негайна поміч присутніх там людей, ви пані, розмовлялиб тепер з трупом.

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

Коли дикуни скопили Тарзана і Кида, вони зовсім забули про третього білого чоловіка, що оставався ще на дереві. Цим третім чоловіком був Олд Таймер, який, скориставшись з заколоту, почав далі видряпуватися на дерево та поринати в гадузях дерева. Дикуни відійшли. Олд Таймер почувався врятованим. Одначе його пригнітила доля двох товаришів.

Малпа Нкіма також була зажурена. Вона чухала свою голову, немов стараючись вишкряпати в ній якусь гадку, як би допомогти врявані. Але коли Олд Таймер не міг знайти пляну, як врятувати товаришів, то як могла це зробити Нкіма? Всетаки очі Нкіми нагло заблесли і вона, закруктившись неспокойно на гіляці, скочила і шезла в тилляках.

Нкіма нагадала собі на Оранда. Вона знала, що Оранда десь в укритті очікує повороту Тарзана, не знаючи, що він скоплений дикунами. Треба його повідомити, що сталося — думала собі Нкіма. Віднайшовши його, вона почала ріжними рухами пояснювати, що сталося. Але Оранда тільки з її рухів сміявся. Нкіма була в розпуці.

Тимчасом вряні йшли все вперед у напрямі замку людей-леопардів. Хіба якесь чудо могло врятувати їх з рук цієї чисельної банди дикунів. Але в нетрах нераз діються речі, які були подібні до чуда. Як довго якась істота жие, так довго вона має право сподіватися врятування. Тарзан не падав духом.

СВІЙ ДО СВОГО!
Одинокий український погребник в околиці Перт Амбой і Куртсетт, Н. Дж.
SAMUEL P. KANAI,
133 STATE ST., cor. WASHINGTON PERTH AMBOY, N. J. Телефон: P. A. 4-4646.
Чемні обслуга. — Умірковані ціни.

В заведенні для божевільних. Директор заведення (до пацієнта): Так, любий приятелю, завтра вже може вернуться до дому, до вашої жінки. Пацієнт: То ви, пане директоре, усе ще маєте мене за божевільного?